

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 576/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 9Tos/6/2019 z 21. marca 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. júla 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4T/41/2004 z 3. novembra 2004 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3To/1/2005 z 10. februára 2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. februára 2005, uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví a trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Zároveň bol odsúdený na nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody na 10 rokov, ako aj trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze riadiť motorové vozidlá všetkých kategórií na dobu 10 rokov.
4. Sťažovateľ žiadosťou doručенou okresnému súdu 24. augusta 2018 požiadal o podmiennečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti. Táto jeho žiadosť bola už druhou v poradí. Okresný súd uznesením č. k. 4T/41/2004-1004 z 15. januára 2019 žiadosť sťažovateľa zamietol.

Na základe dokazovania dospel k záveru, že sťažovateľ síce formálne spĺňa podmienky uložené Trestným zákonom pre možnosť podmieňačného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, no nie sú splnené materiálne podmienky pre rozhodnutie o jeho žiadosti. Okresný súd zastával názor, že pri rozhodovaní o podmieňačnom upustení od zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá nie je možné neprihliadať na okolnosti spáchania dopravnej nehody a na obzvlášť závažný následok v podobe vyhasnutia životov piatich ľudí pochádzajúcich z jednej rodiny. Zároveň okresný súd konštatoval, že nebolo zistené porušenie trestu zákazu činnosti, spáchanie iného trestného činu či priestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, no okolnosti tragickej dopravnej nehody a spôsobený následok vylúčili možnosť podmieňačného upustenia od výkonu zvyšku trestu, a to aj do budúcnosti. Okresný súd pripomenul, že na podmieňačné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti neexistuje právny nárok, teda súd nemá povinnosť, ale len možnosť podmieňačne upustiť od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti. V prípade sťažovateľa však takúto možnosť pre už uvedené dôvody nepripustil a žiadosť zamietol.

5. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením napadnutým touto ústavnou sťažnosťou tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Podrobne zrekapituloval postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa, pričom osobitne poukázal na to, že okresný súd pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa vykonal na verejnom zasadnutí 15. januára 2019 dokazovanie výsluchom sťažovateľa, listinnými dôkazmi, správami o povesti sťažovateľa, odpisom z registra trestov, evidenčnou kartou vodiča, odpisom z registra priestupkov a oboznámením obsahu žiadosti o podmieňačné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti.

6. So sťažovateľovou námietkou, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca, pretože žiadosť sťažovateľa nebola pridelená prostredníctvom elektronických prostriedkov, sa krajský súd nestotožnil, pričom poukázal na § 406 ods. 1 a 2 a § 437 ods. 4 Trestného poriadku a, vychádzajúc z citovaných ustanovení, konštatoval, že keďže v danom prípade ide o vykonávacie konanie, v ktorom je na rozhodnutie príslušný súd, ktorý vydal rozhodnutie vo veci samej, bolo správne, ak vo veci rozhodoval v rámci vykonávacieho konania sudca, ktorému bola vec pridelená aj pri rozhodovaní o vine a treste.

7. Krajský súd dal za pravdu argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej na základe ustálenej súdnej praxe nemožno zamietnuť žiadosť o podmieňačné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti len s poukázaním na závažný následok činu, na hrubé porušenie pravidiel cestnej premávky, nekritický postoj obvineného k trestnej činnosti, ktorý sa prejavoval v konaní o trestnom čine, za ktorý už bol trest uložený. V nadväznosti na to však krajský súd zdôraznil, že účel trestu je definovaný v dvoch rovinách, a to v rovine individuálnej prevencie a generálnej prevencie, ktoré sa navzájom ovplyvňujú. Ďalej venoval pozornosť práve individuálnej prevencii spočívajúcej vo výchovnom pôsobení na odsúdeného. Zdôraznil, že odsúdený nemá byť iba objektom výchovného vplyvu, ale jeho aktívnym účastníkom, pričom u neho dochádza k rozvoju pozitívnych prvkov osobnosti a k posilňovaniu pozitívnych vlastností a návykov. Vo vzťahu k sťažovateľovi konštatoval, že sa na jednej strane prejavuje jeho správanie tak, že sa síce nedostal do rozporu so zákonom, rešpektuje právny poriadok, no na druhej strane z jeho postojov je zrejmé, že neguje rozhodnutie o vine a treste. Sťažovateľ sa sám stavia do pozície toho, ktorému je ubližované, nestotožnil sa so záverom súdu o vine a treste a iba formálne ho akceptuje. Neprejavuje sa však v jeho správaní a postojoch zmena smerujúca k dosiahnutiu účelu trestu. Práve naopak,

svojimi vyjadreniami spochybňuje rozhodnutie súdu, odmieta svojou aktívnou činnosťou sa podieľať na dosiahnutí účelu trestu a stavia sa iba do pozície objektu výchovného vplyvu, sám nie je aktívny. Krajský súd konštatoval, že sa u sťažovateľa neprejavuje dosiahnutie individuálnej prevencie, preto hoci formálne podmienky pre podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu boli naplnené, sťažovateľ nepreukázal, že ďalší výkon trestu už nie je potrebný.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že hoci bol sťažovateľ v konaní zastúpený právnym zástupcom, sťažnosť je koncipovaná zmätočne a miestami nezrozumiteľne. Sťažovateľ v sťažnosti opakovane uvádza argumenty a texty právnych predpisov vzťahujúce sa na určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, avšak bez akejkoľvek nadväznosti na namietané rozhodnutie krajského súdu. Sťažovateľ tiež žiada vysloviť porušenie jeho práv uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ktoré predchádzali vydaniu sťažnosťou napadnutého uznesenia z 21. marca 2019, a to uzneseniami okresného súdu č. k. 4T/41/2004 z 21. februára 2017 a zo 17. apríla 2018 a uznesením krajského súdu č. k. 2Tos/19/2018 z 11. júla 2018. Vo vzťahu k týmto rozhodnutiam sťažovateľ neuvádza v ústavnej sťažnosti žiadnu relevantnú argumentáciu a tiež nie sú súčasťou záverečného návrhu – petitu ústavnej sťažnosti, preto túto časť odôvodnenia ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou iba za súčasť sťažnostnej argumentácie (obdobne napr. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, II. ÚS 434/2020).

9. Napriek uvedeným nedostatkom ústavný súd ustálil tento podstatný obsah sťažnostných námietok:

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv rozhodnutím krajského súdu z dôvodu, že krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí v dostatočnej miere nevysporiadal s odvolacou argumentáciou sťažovateľa uvedenou v jeho odvolaní podanom proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4T/41/2004 z 15. januára 2009. Rozhodnutie krajského súdu tak považuje za nedostatočne odôvodnené, keďže nedalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie tvrdí, že postupom okresného súdu a krajského súdu, ako aj ich rozhodnutiami o žiadosti o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti došlo k dehonestácii, šikanovaniu a psychickému ničeniu jeho osoby, a nie k výchovnému účelu, aký má na mysli Trestný zákon. V dôsledku namietaných rozhodnutí súdov sa sťažovateľ nemohol zamestnať ako vodič, kde mal už dohodnutú prácu, v ktorej by zarábal približne 1 500 eur, a tým by mohol splatiť škodu štátu, pozostalým a sám by nebol odkázaný na podporu svojich detí, ako je to dosiaľ.

12. Sťažovateľ tiež pomerne nezrozumiteľným spôsobom poukazoval na okolnosti, za ktorých ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 38/09 zo 16. júla 2009 vo vzťahu k sťažovateľovi konštatoval porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s rozhodovaním o vylúčení niektorých sudcov krajského súdu v inom konaní sťažovateľa. Sťažovateľ poukázal na to, že členom senátu, ktorý rozhodoval o jeho odvolaní

proti odsudzujúcemu rozsudku č. k. 4T/41/2004 z 3. novembra 2004, bol aj [REDAKOVANÉ], ktorý bol aj predsedom senátu rozhodujúceho o otázke vylúčenia sudcu krajského súdu [REDAKOVANÉ] z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu, že [REDAKOVANÉ] podal na sťažovateľa trestné oznámenie. Podľa názoru sťažovateľa je z toho dôvodu [REDAKOVANÉ] voči nemu zaujatý, spolu s kolegami z krajského súdu sťažovateľa šikanuje, doslova až týra rozhodnutiami, či už v konaniach, ktoré sa týkali podmieneného prepustenia sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody, alebo v konaniach o upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov.

13. Sťažovateľ poukazuje na to, že trest by mal mať vo vzťahu k nemu výchovný účinok, a nie ho ničieť.

14. Z uvedených dôvodov navrhol konštatovať porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „rozsudkom“ (správne uznesením, pozn.) krajského súdu č. k. 9Tos/6/2019 z 21. marca 2019, tento navrhol zrušiť a priznať mu náhradu trov konania, ako aj nemajetkovú ujmu v hodnote 30 000 eur z dôvodu, že v dôsledku napadnutého rozhodnutia sa nemohol zamestnať ako vodič, hoci mal túto prácu vopred dohodnúť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

16. Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 124 ústavy jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, z novších napr. I. ÚS 41/2019). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Takéto skutočnosti však ústavný súd z posudzovanej ústavnej sťažnosti nezistil.

17. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnuté rozhodnutie krajského súdu v rozsahu námietok vznesených sťažovateľom v jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 15. januára 2019 sa nejaví ako svojvoľné alebo arbitrárne. Krajský súd sa vysporiadal s podstatnou sťažnostnou argumentáciou a riadne a zrozumiteľne odôvodnil, prečo považuje rozhodnutie okresného súdu za udržateľné z hľadiska ich vecnej správnosti a zákonnosti. Krajský súd jasne a zrozumiteľne objasnil, prečo v prípade sťažovateľa neboli naplnené podmienky pre podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti a jednotlivo sa vysporiadal so sťažnostnými námietkami sťažovateľa. Svoj právny názor v tomto smere krajský súd konformne

odôvodnil a ústavnému súdu na tom neprináleží nič meniť. Právne závery krajského súdu, ktorý v rámci odôvodnenia poukázal najmä na to, že s ohľadom na postoj sťažovateľa k jeho trestnej činnosti sa dosiaľ u neho neprejavilo dosiahnutie individuálnej prevencie, majú racionálny základ a sú udržateľné aj v rovine ústavného práva. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov (strán) konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Podľa ústavného súdu posúdenie žiadosti sťažovateľa v jeho trestnej veci krajským súdom, ktorý svojím uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 15. januára 2019, osobitne jeho závery, takéto nedostatky nevykazujú a sťažovateľ svojou argumentáciou v ústavnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nedokázal žiadny zo záverov, na ktorých krajský súd založil napadnuté uznesenie, spochybníť.

18. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02). Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a obsahom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

19. Ústavný súd v závere konštatuje, že jeho pozornosti neušlo, že sťažovateľ nesplnil ani podmienku povinného zastúpenia advokátom v konaní pred ústavným súdom podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde, keďže právny zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] nie je zapísaný v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory, avšak s ohľadom na existenciu dôvodov odmietnutia sťažnosti ako celku už sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku nevyzýval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu